

סימן סג

כיבוס בגדי ניילון בחוה"מ

תקל"ד ס"ב:

"כל כלי פשתן מותר לכבסן ולא נהגו כן וה"ל דברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור אי אתה רשאי להתירם בפניהם".

בענין כיבוס בגדי ניילון, יש לעיין אם לדמותם לכלי פשתן שמותרים בכיבוס בחוה"מ מדינא דגמ' ונהגו שלא לכבסן כמבואר כאן בשו"ע, וכתב המשנ"ב (סקי"ד) דמ"מ מקילים לתת לנכרי לכבס כתונת אחת חוץ לבית. נבאר תחילה את טעם היתר כיבוס כלי פשתן ואח"כ נדון אם יש לדמות להם בגדי ניילון.

טעם היתר כיבוס בגדי פשתן

א. איתא בגמ' במד"ק (י"ח סע"א) כלי פשתן מותר לכבסן בחוש"מ. ובטעם הדבר מצינו כמה ביאורים בראשונים, (א) הרמב"ם (פ"ז מה' יו"ט הכ"א) והריטב"א (י"ח סע"א) ושיטת ריב"ב (י' ע"ב) כתבו דמתלכלכין מהר ואפילו

נתכבסו בערב יו"ט צריך לחזור ולכבסן במועד. וכ"כ המאירי בתענית (כ"ט ע"ב) וז"ל "כלי פשתן מותר לכבסן בחוש"מ, וטעם הדבר שמתוך שדבקים לבשר מזיעים תמיד וצריכים כיבוס". (ב) רש"י על הגליון (י"ח רע"ב, ומקורו בפ"י רגמ"ה) ביאר דהיתרא דכיבוס כלי פשתן הוא דלא נפיש טירחא. וכ"כ תלמיד הר"י מפריש וז"ל "וטעמא דמקילינן בכלי פשתן פי' ה"ר יוסף כי לפי שהם דקים אין טורח בליבונן". וכ"כ בחי' הר"ש בן היתום וז"ל "כלי פשתן מותר לכבסן שאין בהן טורח כ"כ". וברש"י כ"י (וכע"ז ברש"י-רי"ף) הביא את שני הטעמים וז"ל "כלי פשתן - מזדהם טפי, ולית ליה טירחא כולי האי". וכ"כ חי' הר"ן (י"ח סע"א) "אבל של פשתן אפילו תרתי או תלתא מכבסין וכו' וטעמא משום דמזדהמי טפי מכלי צמר, ועוד שאין כיבוסן קשה כשל צמר ושל צמר גפן". (ג) הרי"צ גיאת (ח"ב עמ' כ"ה) כתב בשם

רק בבגדים שמכבסים כדרך כיבוס בכסוס וסחיטה אבל בהנ"ל שמשונים בכבוסם וקלים מאד לנקות י"ל דלכו"ע מותר. אמנם י"ל שטעם מנהג האיסור הוא שלא לחלק בגזירת כיבוס וא"כ גם בנד"ד יש מקום להחמיר, והסברא נוטה להקל ומ"מ צריך אני לבקש לי חבר בהיתר הנ"ל, עכת"ד. ובס' שש"כ (פס"ו סעיף ס"ו) כתב דמותר לכבס גרבי ניילון אם אין לו די לצורך המועד. ובהערה שם (רנ"ט) ביאר דדמי לבגדי פשתן שקלים להתלכלך ואין טורח בכיבוסם, ואף שנהגו שלא לכבס בגדי פשתן מ"מ באין לו אלא בגד אחד הקל המשנ"ב (סק"ט). ובס' חוהמ"כ (פ"ה הערה ל"ה) השיג ע"ז דכשיש שני בגדים ונתלכלכו שניהם אין את ההיתר של חלוק אחד⁹⁶ (כנ"ל סימן ס').

ולכאורה מלבד המנהג שלא לכבס בגדי פשתן יש לפקפק על עצם הדימוי של מפת ניילון לבגדי פשתן. שהרי הטעם של מתלכלכין מהר לא שייך במפת ניילון, דאינה מתלכלכת יותר מהר מבגדים אחרים. ולהקל כטעם דלא נפיש טירחא אפשר רק אם טעם ההיתר הוא דלכך לא

רב פלטואי "וכלי פשתן כיון שיש בהן הפסד מותר לכבסן בחוה"מ", והו"ד גם בארחות חיים (ה' חוש"מ אות י"ג). וכ"כ תלמיד הר"י מפריש הנ"ל "ועוד מפני שהם מתקלקלין כשהן מטונפין והוי כדבר האבד"⁹⁵.

ועמש"כ לעיל (סימן נ"ב) דלטעם דמתלכלכין מהר איסור כיבוס במועד הוא משום גזירת ניוול וכשמתלכלך מהר לא גזרו כיון שגם אם יכבסן קודם המועד יצטרך לכבסן במועד. ולטעם דלא נפיש טירחא אפשר לומר דאיסור כיבוס במועד הוא משום גזירת ניוול ובדבר דלא נפיש טירחא לא חיישינן שישהה למועד, ואפשר לומר דלטעם זה איסור כיבוס במועד הוא משום טירחא [וכ"כ להדיא הר"ש בן היתום].

כיבוס בגדי ניילון

ב. בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' ל' אות ד') כתב דמפות ניילון וטרלין שכביסתן נעשית רק ע"י שריה ולא ע"י כסכוס יש לדמותן לכלי פשתן דלא נפיש טירחא בכיבוסן. ואף שנהגו בהם איסור י"ל דהוא

95. כתב בס' חוהמ"כ (פ"ה הערות ל"א, ע"ז) דנראה דהפוסקים לא נקטו לדינא כטעם זה בהיתר כיבוס כלי פשתן, דלא מסתבר שהיו נוהגים איסור אם היה בזה דבר האבד. אבל ודאי אינם חולקים על עצם הדבר שמותר לכבס היכא שיש בזה דבר האבד. וכן התיר בשו"ת מהרש"ם (ח"ז סי' ק"ל) עכת"ד. וכן התירו כיבוס במקום חשש דבר האבד הגרי"ש אלישיב (אשרי האיש פי"א ס"ט), הגר"ש ואזנר (מבית לוי מועדי השנה עמ' תס"ד), שו"ת באר משה (ח"ז ס"ס ל"ג), חוט שני (עמ' רל"ז) ושש"כ (פס"ו סעי'ב והערה רס"ב).

96. והוסיף דלמעשה יש להקל בגרביים (גם לא של ניילון) כדין מטפחות החוטם כמש"כ השש"כ עצמו. נותמה חוהמ"כ למה לא כתב השש"כ טעם זה גם לגבי גרבי ניילון. ותמיהתו היא על שש"כ מהדר"ק (תשכ"ה, פכ"ט הערה קנ"א) אבל בשש"כ ח"ב הנ"ל הוסיף טעם זה גם לגבי גרבי ניילון. ועמש"כ לעיל (סימן נ"ה אות ג') לגבי כיבוס גרביים.

קפו

מעדני

סימן סד

אשר

חיישינן שישה למועד, אבל אם טעם
ההיתר הוא כדעת הסוברים דאיסור כיבוס
במועד הוא משום טירחא, הרי לא פסקינן
כטעם זה (כמש"ב לעיל ס"ס נ"ב). ובס'
הלכות חג בחג (עמ' רכ"ה) כתב דלטעם

דמתלכלך מהר פשיטא שאין להקל וגם
לטעם דטירחא אין להקל אחרי שנהגו
איסור בכיבוס בגדי פשתן, ע"ש. ולפמש"ב
גם מעיקר הדין צ"ב אם אפשר לסמוך על
טעם דטירחא.